

Додаток 1

до протоколу Національного агентства
із забезпечення якості вищої освіти
від 11.04.2023 № 5 (34)

ВИСНОВОК

до проєкту наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 11 листопада 2022 року № 1006»

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство), розглянуло проєкт наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 11 листопада 2022 року № 1006».

Як зазначено у пояснювальній записці, проєкт акта розроблено з метою приведення у відповідність нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України до вимог Закону України «Про фахову передвищу освіту», забезпечення продовження здійснення підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за поєднаними спеціальностями (предметними спеціальностями), спеціалізаціями, визначення та уніфікації професійних кваліфікацій, що присвоюються здобувачам фахової передвищої, вищої освіти за спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, встановлення особливостей поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка з додатковими спеціальностями (предметними спеціальностями) та спеціалізаціями.

Проєктом акта пропонується доповнення спеціальності 014.02 Середня освіта. Мова та література (із зазначенням мови) Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізацій спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та 016 Спеціальна освіта за якими здійснюється розміщення державного (регіонального) замовлення спеціалізаціями, за якими здійснюється розміщення державного (регіонального) замовлення та доповнення переліку наказів, що необхідно визнати такими, що втратили чинність.

Розглянувши та проаналізувавши запропонований на погодження проєкт наказу МОН України Національне агентство вважає за доцільне висловити щодо його змісту та змісту наказу МОН України від 11.11.2022 № 1006 «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних

працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти» (далі – наказ № 1006) наступні зауваження і пропозиції.

У підпункті 1 пункту 2 наказу № 1006 встановлено, що підготовка здобувачів освіти за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю), спеціалізацією не є обов'язковою. Присвоєння професійної кваліфікації педагогічного працівника за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю), спеціалізацією здійснюється у разі, коли така підготовка передбачена освітньою програмою. Індивідуальний навчальний план здобувача освіти може передбачати поглиблене вивчення основної спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації) замість додаткової спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації). Проте, така норма не відповідає пункту 17 частини першої статті 1 Закону України «Про вищу освіту», оскільки освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

Підпунктом 2 пункту 2 наказу № 1006 передбачено, що особам, які здобули ступінь фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра, бакалавра та магістра (за освітньо-професійною програмою) за спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, присвоюється кваліфікація, що складається з інформації про здобутий ступінь фахової передвищої, вищої освіти, спеціальність (предметну спеціальність, спеціалізацію), та професійна кваліфікація згідно з Переліком спеціальностей (предметних спеціальностей, спеціалізацій), що поєднуються з додатковими спеціальностями (предметними спеціальностями, спеціалізаціями) та професійних кваліфікацій педагогічних працівників, що присвоюються здобувачам фахової передвищої, вищої освіти за спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, затвердженням цим наказом. Вказаною нормою заклади вищої освіти фактично зобов'язані присвоювати кваліфікації. При цьому, професійна кваліфікація присвоюється в межах спеціальності (предметної спеціальності – для 014 Середня освіта, спеціалізації – для 015 Професійна освіта).

Згідно із підпунктом 3 пункту 2 наказу № 1006 особам, які здобули вищу освіту за іншими (крім галузі знань 01 Освіта/Педагогіка) спеціальностями, освітня програма яких передбачає присвоєння професійної кваліфікації педагогічного працівника, така кваліфікація, згідно з Переліком спеціальностей (предметних спеціальностей, спеціалізацій), що поєднуються з додатковими спеціальностями (предметними спеціальностями, спеціалізаціями) та професійних кваліфікацій педагогічних працівників, що присвоюються здобувачам фахової передвищої, вищої освіти за спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, затвердженням цим наказом, зазначається в документі про освіту, зокрема додається до професійної кваліфікації за основною спеціальністю (за наявності). У вказаній нормі наказу №1006 йде мова виключно про професійну кваліфікацію, тобто упущена відповідність

професійним стандартам та іншим вимогам, які висуваються до освітньої програми.

Підпунктом 4 пункту 2 наказу № 1006 передбачено, що особам, які здобули ступінь фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра або бакалавра за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), у разі, якщо освітня (освітньо-професійна) програма передбачала поєднання з додатковою робітничою професією, інформація про присвоєння робітничої кваліфікації зазначається в додатку до диплома про здобуття відповідного ступеня освіти, здобувачу освіти видається свідоцтво про присвоєння робітничої кваліфікації.

Вважаємо, що заклад вищої освіти може присвоювати особам, які здобули ступінь фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра або бакалавра за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), у разі, якщо освітня (освітньо-професійна) програма передбачала поєднання з додатковою робітничою професією за умови відповідності освітньої програми професійним стандартам, кількість яких на сьогодні складає 269. Для виконання професійного стандарту складовими освітньої програми мають бути навчальні дисципліни, що забезпечують цю відповідність, належні практики, атестація із залученням роботодавців.

Узагальнюючи вищенаведене, проєкт наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 11 листопада 2022 року № 1006» потребує доопрацювання та не може бути погоджений Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Однак, Національне агентство готове долучитись до робочої групи із вдосконалення проєкту акта.